

Nákup elektrických jednotiek pre linku Bratislava - Žilina

Autor: Matej Petroci

Dátum hodnotenia: 03. 06. 2025

Predkladateľ	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	
Výška nákladov	Investícia: 68,9 mil. eur (fixná časť) + 68,9 mil. eur (opcia)	Prevádzka (1 rok): -

Zhrnutie projektu

Opis projektu	Nákup 2 elektrických jednotiek pre rýchliky Bratislava - Žilina s opciou na ďalšie 2 kusy.
Cieľ projektu	Zvýšenie kvality dopravy a zjednotenie vozidlového parku na rýchlikovej linke Bratislava – Žilina.
Ďalšie informácie	<p>MF SR hodnotilo v januári 2025 štúdiu Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK) na nákup 4 elektrických nízkopodlažných jednotiek. ZSSK vyhlásila verejné obstarávanie na nákup dvoch jednotiek s opciou na ďalšie dva kusy 16.1.2025.</p> <p>Žiadosť o hodnotenie zverejnenej štúdie projektu bola Ministerstvu financií SR zaslaná po podpise zmluvy. Do verejného obstarávania (VO) sa prihlásila ako jediný uchádzač firma Stadler, ktorá splnila podmienky súťaže a jej ponuka bola vyhodnotená ako víťazná a ZSSK podpísala s firmou Stadler kúpnu zmluvu 30.4.2025. Aktualizácia projektu bola predložená na hodnotenie až následne 13.5.2025. Podpisu zmluvy malo podľa §19a zákona č. 523/2004 Z. z. predchádzať zverejnenie aktualizácie štúdie a hodnotenia MF SR. Aktualizácia štúdie a hodnotenia pred podpisom zmluvy ponúka priestor na diskusiu o parametroch projektu a potenciálnych úpravách, ktoré po podpise zmluvy nie sú možné.</p> <p>Zmluvné náklady projektu sa oproti predpokladanej hodnote zákazky zvýšili zo 125,4 mil. eur na 137,8 mil. eur (+9,8 %). Keďže bola do verejného obstarávania predložená iba jedna ponuka, víťazom sa stala firma Stadler, aj keď predložila vyššiu cenovú ponuku ako bola pôvodná predpokladaná hodnota zákazky. Obstarané vozidlo bude kompatibilné s už existujúcimi vozidlami značky Stadler, ktoré ZSSK využíva aj na linke Bratislava – Žilina. ZSSK by mala bližšie preskúmať, prečo sú výsledné náklady obstarávania vyššie ako bola predpokladaná hodnota zákazky.</p> <p>ZSSK plánuje financovať prvé dve vozidlá kombináciou európskych zdrojov z Programu Slovensko a Plánu obnovy a odolnosti. Podľa informácii ZSSK bude jedno vozidlo z fixnej časti financované zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti a druhé z Programu Slovensko. Financovanie opcie nie je nateraz známe.</p>

Hodnotenie projektu

Súlad s investičným plánom a stratégiou	<p>Projekt je formálne v súlade so všeobecným cieľom modernizovať železničné vozidlá, chýba však jasná prioritizácia projektov obnovy vozidlového parku. Priorizovaný investičný plán pre investície ZSSK, ktorý by porovnal prioritu hodnoteného projektu voči iným projektom, nebol v čase hodnotenia projektu zverejnený. ZSSK pripravila naraz niekoľko projektov obnovy vozidiel za viac ako 1 mld. eur. Nie je jasné, ako sa tieto projekty môžu navzájom ovplyvňovať, ani ktorý z projektov má vyššiu prioritu v prípade obmedzených finančných zdrojov.</p>
---	--

Vyhodnotenie cieľov, dopytu a alternatív	<p>Nákup nových elektrických jednotiek pre rýchliky Bratislava – Žilina zjednotí vozidlový park, skráti čas cestovania a umožní nahradiť staré elektrické rušne a vozne. Nasadenie nových jednotiek na linke Bratislava - Žilina predstavuje ideálne riešenie, keďže už dnes tu jazdia nízkopodlažné jednotky rovnakého typu od firmy Stadler z roku 2023 v kombinácii s klasickými vysokopodlažnými súpravami zloženými z rušňa a 6 vozňov. Po príchode nových jednotiek sa zjednotí vozidlový park na linke a uvoľnené vozidlá budú presunuté na iné trate, čo umožní vyradiť iné staré elektrické rušne a staré rýchlikové vozne. Predchádzajúce hodnotenia ÚHP identifikovali potrebu investovať do náhrady starých elektrických vozidiel, keďže elektrické vozidlá zabezpečujú prepravu väčšiny cestujúcich.</p> <p>ZSSK ponechala požiadavky na kapacitu vozidiel na pôvodnej úrovni, ktorá môže byť vyššia ako je potrebné na linke Bratislava – Žilina. ÚHP v hodnotení štúdie odporúčal ZSSK zvážiť obstaranie súprav s nižšou kapacitou približne 450 miest, ktoré by nahradili dnešné súpravy so 414 miestami. Počet cestujúcich v rýchlikoch Bratislava – Žilina je v najsilnejšom úseku Trnava – Bratislava okolo 300 a len v približne 2 pároch vlakov denne v špičkách sa zvyšuje až na približne 500. Zníženie kapacity nových jednotiek mohlo priniesť úsporu investičných nákladov približne 30 mil. eur a úsporu prevádzkových nákladov 1 mil. eur ročne. ZSSK po aktualizácii štúdie ponechala kapacitu na pôvodnej úrovni, čo spoločnosť zdôvodnila potrebou zabezpečiť efektivitu obrátov. Nové vozidlá by ale mali rovnaké možnosti obrátu bez ohľadu na ich kapacitu. Pri správnom nastavení turnusov by bolo možné zabezpečiť pokrytie niekoľkých viac vyťažených spojov už jazdiacimi jednotkami Stadler s kapacitou 611 miest.</p>
Analýza nákladov	Porovnané jednotkové ceny za: 0,00 mil. eur (0 % z celkovej hodnoty)
	Úspora z jednotkových cien: 0,00 mil. eur (porovnanie s databázou ÚHP)
	Iná úspora: 0,00 mil. eur (iná alternatíva)
	Celková úspora: 0,00 mil. eur (0,0 % z celkovej hodnoty)
Ďalšie zistenia a riziká	<p>Prínosy projektu môžu byť mierne vyššie vzhľadom na podhodnotenú úsporu času. ZSSK pri aktualizácii odstránila niektoré nedostatky v ekonomickej analýze ako bol nesprávny rozsah dopravy a nadhodnotené prevádzkové náklady nových vozidiel. Naďalej avšak uvažuje s úsporou len 1 min cestovného času po príchode nových jednotiek. Reálna úspora môže pritom dosiahnuť 5-10 min. Podhodnotená úspora predstavuje pozitívne riziko pre projekt, ktorý je už v predloženej podobe návratný s pomerom prínosov a nákladov (BCR) 1,07.</p>

Odporúčania

	<ul style="list-style-type: none"> Pri ďalších projektoch podpisovať zmluvu v súlade s §19a zákona č. 523/2004 Z. z. až po zverejnení štúdie a hodnotenia v rámci lehoty 30 dní. Pred ďalšími nákupmi vypracovať koncepciu modernizácie vozidlového parku ZSSK vrátane predpisu na stanovenie primeraných kapacít vlakov.
--	---

Prílohy	
Upozornenie	Všetky sumy v hodnotení sú uvedené v eur s DPH v cenovej hladine aktuálneho kvartálu. Ekonomické hodnotenie MF SR má pre subjekty odporúčací charakter a negarantuje prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.